

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Orsós Ferenc jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Szirmai Gábor ügyvéd (11986 Budapest, Fő u. 150.) által képviselt alperes elleni kártérítés iránti perében a Fővárosi Bíróság 2008. március 17-én kelt 16.G.40.867/2006/25. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 /Ötvenezer/ forint másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 356.100 /Háromszázötvenhatezer-egyszáz/ forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint megrendelő és az alperes mint vállalkozó 2003. augusztus 4-én „vállalkozási szerződés” megjelöléssel írásbeli megállapodást kötöttek a „..... lakás - építési terület őrzése” tárgyában. Az őrzött terület Budapest, kerületében a utca által határolt részen helyezkedik el.

A szerződés 1. pontja szerint alperes feladatát képezte a utcai építkezés őrzés védelme 2003. augusztus 4. napjától kezdődően minden nap 16,00 órától másnap

7,00 óráig; munkaszüneti napokon 24 órás szolgálat, amely időpont a közvetlen munkahelyi vezetővel egyeztetésre kerül.

A váltás megkezdését és befejezését átadás-átvétel előzi meg, az őrzési idő megkezdése előtt $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ órával, ahol a felek az őrnaplóban rögzítik az átadás-átvételt. „Az őrzés időtartama alatt a vállalkozó köteles az építkezésre ki-be közlekedő mindennemű teher és személygépkocsit ellenőrizni és az esetleges eseményeket azonnal jelezni”.

A 8. pontban alperes úgy nyilatkozott „az őrzés- védelem ideje alatt bekövetkezett vagyonvédelemmel összefüggő minden olyan kárért, amelyért a magyar jog szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik és kötelezettsége megállapítható teljes anyagi felelősséggel tartozik”.

A 9. pont értelmében a szerződés keretein kívül eső munkákat felperes öt nappal, de legkésőbb 48 órával korábban közli az alperessel.

A 10. pont rögzíti azt is, az őr köteles az általa őrizendő munkaterület legalább egy pontjára ellenőrző őrfüzetet kifüggeszteni és abba a járőrözés időpontjait bejegyezni.

Alperes a szerződés teljesítéséhez megbízottat vett igénybe, az őrzést a megbízott biztonsági őrei végezték.

A perbeli időszakban az épülő lakások alatt már kialakításra került egy mélygarázs, amelynek a utcáról nyíló bejáratánál ideiglenesen egy láncsal és lakattal zárható kaput helyeztek el. A lakat kulcsait a biztonsági őrök őrizték, rajtuk kívül másnak a lakathoz nem volt kulcsa.

A felperes perben nem álló építésvezetője felperesi engedéllyel rendszeresen a mélygarázsban tárolta a munkába járáshoz használt forgalmi rendszámú Citroën C5 típusú személygépkocsit.

..... a gépkocsival 2004. szeptember 15-én is beállt a mélygarázsba. A garázs kapuját a szolgálatban lévő két biztonsági őr egyike - - nyitotta ki, illetve zárta be.

..... a gépkocsi kulcsait az építési területen felállított iroda konténerben lévő, nem zárható íróasztala fiókjába helyezte, lezárta a konténert és eltávozott a helyszínről.

Az éjszaka folyamán eltűnt a mélygarászból a gépkocsi, valamint az iroda konténerben lévő íróasztalból annak kulcsai és a mélygarázs kapujáról a lánc a lakattal együtt.

A által 2004. szeptember 16-án tett feljelentés alapján indult büntető eljárás során a Budapesti Rendőr-főkapitányság 2004. október 13-án 120-4417/2004.bü számú határozatával a nyomozást felfüggesztette, tekintettel arra, hogy nem sikerült

felkutatni olyan személyi vagy tárgyi bizonyítékot, amelynek alapján az elkövető kiléte megállapítható lenne.

..... kártérítés iránti munkaügyi pert indított a jelen per felperesével szemben. A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 2006. január 16-án kelt 8.M.644/2005/11. számú ítéletével a jelen per felperesét részére kártérítés címén 4.555.000 forint és ezen összeg után 2004. november 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, perköltség címén pedig 150.000 forint megfizetésére, továbbá az illetékhivatal javára 273.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítéletet a Zala Megyei Bíróság 2006. május 12-én 4.Mf.20.415/2006/4. számú ítéletével helybenhagyta és a jelen per felperesét 91.000 forint perköltség, a Magyar Államnak 273.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet indokolása egyebek mellett rögzíti, a gépkocsi a munkába járáshoz szükséges dolognak minősült, a lopást megelőzően kétséget kizáróan megállapíthatóan a helyszínen volt. A kár bekövetkeztében is közrehatott azzal, hogy a jármű indítókulcsát a helyszínen, az iroda konténerben hagyta. A kár bekövetkezése azonban nem kizárólag a munkavállaló ezen magatartásának következménye, mert őrzött területről volt szó. Erre tekintettel a felek között a jelen per felperesére terhesebben 30-70 %-os arányban kármegosztásnak volt helye.

A munkaügyi perben született jogerős ítélet alapján felperes 2006. június 30-án kifizetett összesen 5.389.450 forintot, amely összegből 4.550.000 forint a tőke, 598.450 forint a költség és 241.000 forint a kamat. 2006. szeptember 16-án pedig felperes az illetékhivatalnak 546.000 forintot fizetett meg.

A felperes 2006. március 6-án előterjesztett, utóbb módosított keresetében alperest 5.935.450 forint kártérítés és ezen összeg után 2006. június 30-tól a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, a szerződés alapján az építési terület őrzése körében az alperes feladatát képezte a ki- be közlekedő teljes teher és személygépkocsi forgalom ellenőrzése. Amennyiben az alperes eleget tett volna ellenőrzési kötelezettségének, a perbeli gépkocsi nem tűnhetett volna el észrevétlenül a mélygarázsból. Az alperes szerződésszegő magatartása következtében felperest a munkaügyi perben javára megítélt összeggel és a felmerült perköltséggel azonos összegű kár érte. Kárát az alperes a Ptk. 339. §-a alapján köteles megfizetni. Utalt arra is, az alperes kártérítési felelőssége abban az esetben is fennáll, ha azt nem az alperes, hanem az alvállalkozója alkalmazásában álló biztonsági őrök mulasztása idézte elő, tekintettel arra, hogy az alvállalkozó magatartásáért is az alperes felel.

Alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Egyebek mellett előadta, a perbeli szerződés tárgyát az építési terület őrzése képezte, ezért őrzési kötelezettsége csak az építési területre szokásosan bevitt anyagokra és felszerelésekre vonatkozott, magán tulajdonban álló dolgok, így a perbeli gépjármű őrzésére azonban nem terjedt ki.

A szerződés keretjelleggel határozta meg őrzési feladatait, amelynek konkrét tartalmát az őrutasításban, az eseti utasításokban foglaltak és az őrnapló bejegyzések határozták meg.

A vele szemben az őrzési kötelezettségével összefüggésben indult más perekben született bírósági ítéletekben foglaltakra utalva állította, az építési anyagok és felszerelések körén kívül eső nem szokásos egyéb dolgok őrzése csak külön megállapodás és tételes átadás-átvétel esetén képezte feladatát.

Hangsúlyozta, a perbeli gépkocsira nézve az őrnapló nem tartalmaz bejegyzést, amiből az következik, hogy a gépkocsi az öröknek megőrzésre nem került átadásra. Hivatkozott arra is, felelősége azért sem állapítható meg, mert nem volt kulcsa ahhoz az irodakonténerhez, amelyből a gépkocsi kulcsait ellopták. Ugyancsak kizárja felelősségét, hogy a felperes a szerződés teljesítése körében nem tett eleget együttműködési kötelezettségének, mert az építési terület hiányzó kerítését nem pótolta annak ellenére, hogy ennek szükségességét az őrnaplóban többször is jelezte.

Felperesnek egyébként is az alperes biztosítójával szemben kell érvényesíteni kártérítési igényét.

Az elsőfokú bíróság tanúbizonyítást folytatott, továbbá beszerezte a büntető eljárás és a munkaügyi per iratait.

..... tanú egyebek mellett úgy nyilatkozott, a mélygarázs ideiglenes kapuja láncsal és lakattal volt zárható, a lakat kulcsait az örök a utcai őrbódében tartották. A garázs kapuját a biztonsági őr nyitotta ki és zárta be. Az örök tudtak arról, hogy a gépkocsit felperes engedélyével a garázsban tárolja. Az őrnaplóba történő bejegyzést nem követelte meg az öröktől, tehát ily módon nem vetette át velük az autót.

..... az alperes ügyvezetője egyebek mellett előadta, a nagyobb értékű dolgok átvétele az őrnaplóban vagy az annak mellékletét képező jegyzőkönyvben történik, az örök feladata, hogy az őrutasításnak megfelelően az építkezésen lévő anyagokat és gépeket őrizze.

A munkaügyi perben a 2005. január 16-i tárgyaláson tanúként meghallgatott biztonsági őr egyebek mellett úgy nyilatkozott, a mélygarázshoz csak az öröknek volt kulcsa. A mélygarázsban csak autója állt, aki mindig szólt, ha a kocsival be akart menni. Ezt egyébként csak úgy tehette meg, ha az örök kinyitották neki a garázs kapuját.

Az elsőfokú bíróság 2008. március 17-én kelt 16.G.40.867/2006/25. számú ítéletével alperest a felperes javára 5.935.450 forint, valamint 5.389.450 forint után 2006. június 30-tól, 546.000 forint után 2006. szeptember 13-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelő kamat és 662.900 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint a peres felek között a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés jött létre. Alperes a szerződésben meghatározott építési terület őrzésére vállalt kötelezettséget. Őrzési kötelezettsége tehát nem egyes, külön nevesített vagyontárgyakra nézve állt fenn, hanem a teljes építési területen lévő és ott elhelyezett összes vagyontárgyra kiterjedt. Ezen kötelezettsége teljesítéséhez igénybe vett megbízott magatartásáért pedig alperes a Ptk. 475. §-a szerint úgy felel, mintha a rábízott ügyet maga látta volna el.

A perbeli gépkocsi a felperes engedélyével az alperes által őrzött területen került elhelyezésre. Erről a biztonsági öröknek is tudomása volt, hiszen ők engedték be a gépkocsit a mélygarázsba, elhelyezését követően pedig ők zárták be a garázs kapuját. Az alperes őrzési kötelezettsége így módon a perbeli gépkocsira is kiterjedt.

A szerződésben alperes azt vállalta, hogy az őrzés időtartama alatt a be- és ki közlekedő minden teher és személygépkocsit ellenőriz. E kötelezettségének azonban nyilvánvalóan nem tett eleget, ellenkező esetben ugyanis észlelnie kellett volna a gépkocsi illetéktelen személy általi elvitelét. Az alperes illetve megbízottja szerződésszegő, jogellenes magatartásával okozati összefüggésben felperest a vele szemben érvényesített kártérítési igény alapján kifizetett - egyebekben a munkaügyi perben született jogerős ítélet szerint a munkavállalói közrehatásra tekintettel alkalmazott kármegosztás eredményeképpen meghatározott - összeggel azonos kár érte, amit az alperes köteles megtéríteni. A Ptk. 559. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel felperes kártérítési igényét nem a biztosítóval, hanem közvetlenül az alperessel szemben érvényesíthette.

Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, a perbeli gépjármű eltulajdonítása és a kerítés esetleges hiánya között semmiféle okozati összefüggés nem áll fenn, valamint, hogy a peres felek közötti kapcsolattartás módjának a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, ezért a további bizonyítás elrendelése szükségtelen volt.

Az ítélet keresetnek helyt adó rendelkezésével szemben az alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Annak tartalma szerint a fellebbezéssel támadott ítéleti rendelkezés megváltoztatását, a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Korábbi perbeli nyilatkozatait lényegében megismételve hangsúlyozta, a peres felek között keretjellegű szerződés jött létre, amelynek tartalmát a felek napi kapcsolata adta meg. A kapcsolattartás pedig „utasítás jelleggel” írásban, az őrnaplóban illetve az őrutasításban valósult meg. A szerződés 1. pontja szerinti átadás-átvétel tényét az őrnaplóban kellett rögzíteni. A perbeli gépkocsi átadás-átvételét ugyanakkor nem rögzítették az őrnaplóban, így arra nem terjed ki őrzési kötelezettsége.

Az elsőfokú bíróság a szerződés kógens rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy őrzési kötelezettsége az egész területen lévő minden vagyontárgyra kiterjed.

Ismételten hivatkozott arra is, a hiányzó kerítést a felperes többszöri írásbeli figyelmeztetés ellenére sem pótolta, nem úgy járt el tehát, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna, együttműködési kötelezettségét is megsértette. Ezen körülmények ugyancsak kizárják az alperes kártérítési felelősségét.

Úgy vélte, a tényállás teljes körű tisztázásához nélkülözhetetlen az általa indítványozott további bizonyítás lefolytatása.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül és a fellebbezést az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást megfelelő bizonyítást követően a perbeli adatok helyes értelmezésével, mérlegelésével helytállóan állapította meg és helyes jogi következtetésre jutott, mindenben helytálló határozatot hozott.

Az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

A peres felek közötti szerződés tartalma szerint alperes a szerződés tárgyát képező felperesi építési terület őrzésére védelmére vállalt kötelezettséget, kifejezetten vállalva a területen ki-be közlekedő teljes gépjárműforgalom ellenőrzését is.

Az őrnapló szerepe elsődlegesen nyilvánvalóan abban állt, hogy abból az alperes, illetve az alperesi munkavállalók tájékoztatást kapjanak a területre különösen az őrzési időn kívül bekerült vagyoni eszközökről, illetve hogy abban a szerződés teljesítése szempontjából jelentős körülmények, események rögzítésre kerüljenek.

Az alperes őrzési kötelezettsége tehát egyértelműen kiterjedt az építési területen a felperes érdekkörébe tartozóan elhelyezett valamennyi ismert vagyontárgyra, függetlenül attól, hogy az építési naplóban feltüntetésre került-e.

A rendelkezésre álló adatokból pedig kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy felperes munkavállalója rendszeres jelleggel felperesi engedéllyel a mélygarázsban tárolta a perbeli gépkocsit, valamint, hogy a gépkocsi az alperes őrzési feladatait teljesítő örök tudtával került elhelyezésre az építési területen. Annak tehát, hogy

erre nézve az építési napló tartalmazott-e bejegyzést vagy sem, a per eldöntése szempontjából nem volt jogi jelentősége.

Mindezeket figyelembe véve az volt megállapítható, felperest annak következtében érte a keresettel érvényesített kár, hogy az alperes nem tett eleget a szerződéses kötelezettségének. Helytálló ezért az elsőfokú bíróság alperest marasztaló ítélete.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a peresztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes Pp. 66. § (2) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával - az elvégzett jogi képviselői tevékenységre figyelemmel - mérsékelt összegben megállapított jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2008. november 28.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiss Sándorné
tisztviselő